

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Lutgardiscollege te OUDERGEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 32094

Instelling Lutgardiscollege

Directeur Sabine VERHEYDEN

Adres Zandgroeflaan 2 - 1160 OUDERGEM

Telefoon 02-672.38.67

Fax 02-679.06.10

E-mail info@lutgardiscollege.be

Website <http://www.lutgardiscollege.be>

Bestuur van de instelling VZW Lutgardisscholen-Brussel

Adres Zandgroeflaan 2 - 1160 OUDERGEM

Scholengemeenschap SGKSO Sint-Gorik Brussel

Adres Landsroemlaan 126 - 1083 GANSHOREN

CLB Vrij CLB Pieter Breughel

Adres Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK

Dagen van het opvolgingsbezoek 12-01-2017

Einddatum van het opvolgingsbezoek 12-01-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 12-01-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jos VERMIJL

Teamleden Chris VAN WOENSEL, Erik DE BOU

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	5
3.1 Engels in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/003)	5
3.2 Natuurwetenschappen in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen (leerplan D/2014/7841/016)	6
3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/0279/047)	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	10

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-01-2014 tot 10-01-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 10-01-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

De school heeft een prioriteitenplan opgesteld om de tekorten in het doorlichtingsverslag op een gefaseerde wijze weg te werken. In het plan zijn gedetailleerde actiepunten geformuleerd op basis van alle werkpunten uit de verschillende doorlichtingsverslagen, de resultaten van bevestigingen en sterkte-zwakke analyses. Deze actiepunten situeren zich op beleidsniveau, vakniveau en op procesniveau. Vooral de gestructureerde wijze waarop het beleid het wegwerken van de tekorten heeft aangepakt en in ruimere zin de schoolwerking op een kwaliteitsvolle wijze opnieuw op de sporen heeft gezet, is een voorbeeld van goede praktijk. Visie, leiderschap, besluitvorming en kwaliteitszorg zijn stevige pijlers voor deze school.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	wiskunde	
Graad 1 Latijn	wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, natuurwetenschappen	Engels
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels	Engels

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Engels in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/003)

Voldoet

De vakgroep heeft de nodige inspanningen geleverd om de tekorten weg te werken.

Onderwijsaanbod Tijdens de vorige doorlichting stelde de inspectie vast dat het onderwijsaanbod volledig gebaseerd was op het leerboek en de leerinhouden. Er werd geen expliciete relatie gelegd met de leerplandoelstellingen. In het aanbod ontbraken argumentatieve en prescriptieve teksten. Bij spreekvaardigheid kwamen rechtstreekse gesprekken zoals telefoongesprek onvoldoende aan bod. De vakgroep kon niet aantonen dat leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen voldoende inge oefend werden. Voor de taalleerstrategieën was er weinig of geen aandacht. Bij schrijfvaardigheid kwamen brief en e-mail niet voor. In de planning ontbrak elke verwijzing naar de specifieke eindtermen van de pool moderne vreemde talen. Noch binnen de vakgroep Engels, noch met de vakgroep Frans waren afspraken gemaakt over de realisatie van de specifieke eindtermen.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de opvolging blijkt dat de vakgroep voldoende de realisatie van alle leerplandoelstellingen bewaakt. Zowel in het onderwijsaanbod als in de planningsdocumenten vertrekt zij vanuit de leerplandoelstellingen. Deze zijn bepalend voor de keuzes in verband met selecties uit het leerboek en het toevoegen van eigen materiaal. Dit geldt zowel voor de leerplandoelstellingen van de basisvorming als voor deze van de specifieke vorming. De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in verband met onderzoekscompetentie afwisselend in Frans en Engels. De overige specifieke doelstellingen komen expliciet aan bod in het leerboek en de taaltaken.

Evaluatiepraktijk Tijdens de vorige doorlichting stelde de inspectie een aantal tekorten vast in verband met de representativiteit van de evaluatie. De leerlingen resultaten waren gebaseerd op te beperkte evaluatiemomenten. Spreek-, luister-, lees- en schrijfvaardigheid werden met onvoldoende frequentie geëvalueerd. Tijdens de examens werden alleen kennis en luistervaardigheid getoetst. Binnen de vakgroep waren er geen afspraken over de puntenverdeling en het gebruik van objectiverende criteria voor de productieve vaardigheden.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de opvolging stelt de inspectie vast dat de vakgroep de hiaten in de evaluatiepraktijk weggewerkt heeft. De evaluatie is representatief en transparant. De vakgroep maakt duidelijke afspraken over de evaluatie van de verschillende leerplancomponenten en zet sterk in op taaltaken. Alle vaardigheden komen daarbij evenwichtig en voldoende frequent aan bod zowel in het dagelijks werk als bij de examens. Het aandeel van elke leerplancomponent wordt helder in kaart gebracht. De aangewende beoordelingscriteria objectiveren de beoordeling van de productieve vaardigheden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de vorige doorlichting stelde de inspectie vast dat de vakgroep worstelde met de soms laattijdige instroom in de pool moderne talen en de Franstalige achtergrond van een aantal leerlingen. Zij had daar op dat moment nog geen antwoord op.

Tijdens de opvolging blijkt dat de vakgroep differentiatietechnieken toepast wanneer nodig. Op schoolniveau zijn ook structurele maatregelen aanwezig om de taalvaardigheid Engels van leerlingen met een Franstalige achtergrond te verhogen. Dit gebeurt proactief onder andere door in de tweede graad een uur taalverrijking Engels te organiseren voor leerlingen, die daar nood aan hebben, en differentiëring structureel in het onderwijsaanbod Engels in te bouwen. In functie van de examens formuleert de vakgroep wat leerlingen moeten kennen en kunnen in heldere 'can do statements'.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De inspectie stelde tijdens de vorige doorlichting vast dat er geen overleg of samenwerking bestond tussen de vakgroepen Frans en Engels.

Tijdens de opvolging stelt de inspectie vast dat de vakgroep alle opmerkingen uit het doorlichtingsverslag van 2013 ter harte neemt. De professionalisering van de vakgroep is sterk toegenomen door het volgen van doelgerichte nascholingen, het onderling overleg tussen alle taalvakken en de ondersteuning van de pedagogische begeleiding. Uit de documenten blijkt bovendien een grondige studie van het leerplan en het Europees raamwerk voor het leren van moderne vreemde talen.

3.2 Natuurwetenschappen in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen (leerplan D/2014/7841/016)

Voldoet

De school heeft aangetoond dat de tekorten met betrekking tot het onderwijsaanbod, de uitrusting, de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering zijn weggewerkt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de doorlichting werden een aantal tekorten vastgesteld. De leerlingen scoorden zwak voor natuurwetenschappen met in sommige klassen verschillende jaaronvoldoendes. De leerlingen bereikten de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate. De leerplandoelstellingen werden onvoldoende aangeboden. De leerlingen werkten niet aan de leerplandoelstellingen in verband met elektromagnetisme. De vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen kwamen onvoldoende aan bod. De leerlingen verwierven deze specifieke vaardigheden niet en bereikten de gemeenschappelijke eindtermen voor wetenschappen over 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken' niet. Het evenwicht tussen het theoretisch-wetenschappelijk aanbod en het vaardigheidsgericht aanbod werd niet gerespecteerd. De leerlingen leerden kennis- en vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang verwerken.

De vaststellingen tijdens de vorige doorlichting slaan op een vroeger leerplan. Bij de opvolging wordt rekening gehouden met het actuele leerplan en wordt vastgesteld dat de leerlingen goed scoren voor natuurwetenschappen. Ze bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Alle leerplandoelstellingen, ook de vaardigheidsgerichte, worden effectief, in samenhang en evenwichtig aangeboden. De leerlingen bereiken de gemeenschappelijke eindtermen voor wetenschappen over 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken'.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelen aanwezig waren, maar beperkt. De lessen vonden niet altijd plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting werden niet efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Bij de opvolging zijn de leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelstellingen voldoende aanwezig. Alles lessen zijn ingeroosterd in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De school is erin geslaagd de uitrusting en de infrastructuur te renoveren en zo een stimulerende leeromgeving te creëren. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatiepraktijk onvoldoende naging of de leerplandoelstellingen werden bereikt. Evaluatie van experimentele vaardigheden in het teken van onderzoekend leren en leren onderzoeken was niet aantoonbaar. De leerlingenevaluatie ging sterker uit van de leerinhouden dan van de leerplandoelstellingen. De vraagstelling gebeurde niet altijd evenwichtig over de verschillende leerinhouden. Het niveau voldeed maar niet alle leerplandoelstellingen kwamen aan bod in de evaluatie. De opgaven peilden naar kennis, inzicht en toepassingen, maar het kennisaspect overwoog. Te weinig opgaven kaderden in relevante en actuele contexten.

Bij de opvolging wordt rekening gehouden met het actuele leerplan en wordt vastgesteld dat de evaluatiepraktijk voldoende nagaat of de leerplandoelstellingen worden bereikt. Evaluatie van experimentele vaardigheden in het teken van onderzoekend leren en leren onderzoeken komt aan bod. De leerlingenevaluatie is leerplangericht en volledig. De vraagstelling gebeurt evenwichtig. Er worden voldoende linken gelegd met relevante en actuele contexten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat het ondersteunend lesmateriaal weinig gestructureerd was. Leerlingactieve werkvormen en differentiatie kwamen zeer weinig aan bod.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat het lesmateriaal gestructureerd is. Leerlingactieve werkvormen komen aan bod en er worden mogelijkheden tot differentiatie aangeboden.

Deskundigheidsbevordering Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de deskundigheidsbevordering
Overleg onvoldoende bijdroeg tot het bereiken van de leerplandoelstellingen en tot een
Vorming effectieve begeleiding van leerlingen. De betrokken leraren namen weinig deel aan externe nascholingen en vormingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen. Opdrachtenwissels voor het vak natuurwetenschappen hadden het opbouwen van vakexpertise verhinderd.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de deskundigheidsbevordering bijdroeg tot het bereiken van de leerplandoelstellingen en tot een effectieve begeleiding van leerlingen. Gerichte opdrachtenwissels hebben het opbouwen van vakexpertise bevorderd. De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen en vormingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen. Goed georganiseerd intern overleg en overleg met de pedagogische begeleiding dragen bij tot een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie.

3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/0279/047)

Voldoet

De vakgroep heeft verschillende acties ondernomen op basis van een verbeterplan om de hiaten in de leerplanrealisatie weg te werken. De leerplanrealisatie is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat in de eerste graad in de beide
Volledigheid leerjaren de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in
Evenwicht de basisvorming in onvoldoende mate werden gerealiseerd. Er waren hiaten
Beheersingsniveau rond 'de eigenschappen van ruimtelijke en vlakke figuren' en de aanverwante
Samenhang doelstellingen rond 'problemen aanpakken', 'eigenschappen onderzoeken en bewijzen' en rond 'vormkenmerken van ruimtelijke figuren'. In de tweede graad situeerden de tekorten zich binnen het programma van leerweg 4 rond 'stelsels van vergelijkingen', 'ongelijkheden in IR' en 'toepassingen in de ruimte'. In de studierichtingen die leerweg 5 volgen, werden een aantal doelen niet gerealiseerd rond 'vectoren', 'statistiek', 'de cirkel' en 'ruimte meetkunde'. De aandacht voor competentieontwikkeling stond onder druk omdat de klemtoon overwegend lag op de ontwikkeling van kennis en rekenvaardigheden. De integratie van ICT verschilde per leraar.

Tijdens de opvolging heeft de school aangetoond dat de tekorten zijn weggewerkt. De leraren realiseren de leerplannen conform de eisen in de betrokken leerplannen. De vakgroep heeft een visie uitgeschreven als referentiedocument om het wiskundeonderwijs op deze school vorm en inhoud te geven. De vakgroep heeft op een gefaseerde wijze met ondersteuning van de directie en de pedagogische begeleiding en door zelfreflectie de hiaten in de leerplanrealisatie weggewerkt. De leerplanrealisatie is een vast agendapunt op de vakvergaderingen. De vakvergaderingen worden als forum gebruikt om de verbeterplannen aan te sturen, te evalueren en indien nodig bij te sturen.

De jaarvorderingsplannen zijn dynamische werkdocumenten om de leerplanrealisatie te bewaken. De ontwikkeling van de vakgerichte vaardigheden krijgt gerichte aandacht. De vakgroep is nog zoekende naar een goed evenwicht tussen haalbaarheid en doelgerichtheid met betrekking tot het nastreven van de vakgebonden attitudes. De integratie van ICT focust zich vooral op het gebruik van het (grafische) rekentoestel. Het gebruik van de pc of het schoolplatform als ICT-ondersteuning in het leer- en onderwijsproces hangt af van de betrokken leraar.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie onvoldoende representatief was voor de leerplandoelen omwille van hiaten in het aanbod. De examens waren soms volumineus met een overwicht aan opgaven rond rekenvaardigheden. Examenreeksen werden hergebruikt waardoor de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang kwam. De verwachting in de leerplannen om parate kennis geregeld in de loop van het jaar als paraat te toetsen, werd onvoldoende gewilligd.

Tijdens de opvolging heeft de vakgroep aangetoond dat ze rekening heeft gehouden met de werkpunten. De evaluatie meet in voldoende mate of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau. In de examens wordt meer aandacht besteed aan de evaluatie van de verschillende vaardigheden. Met betrekking tot de motiveringsplicht verwijst de vakgroep naar de leerplandoelstellingen bij elke opgave. Het hergebruik van examenreeksen behoort tot het verleden. Samen met de pedagogische begeleiding heeft de vakgroep acties genomen rond de evaluatie van de parate kennis.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

Om de knelpunten in het doorlichtingsverslag op een leerplangerichte wijze weg te werken, werd beroep gedaan op de expertise binnen de vakgroep en de ondersteuning van de directie en de pedagogische begeleiding. De voorbije twee schooljaren werden zowel vakinhoudelijke als algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. Het beleid heeft in samenspraak met het schoolbestuur op personeelsvlak acties genomen om een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie na te streven.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat in de tweede graad wiskunde in de studierichtingen Economie en Latijn werd aangeboden met een gedifferentieerd aantal lestijden op basis van leerweg 4 en leerweg 5 in het leerplan.

Tijdens de opvolging kan de school aantonen dat ze de éénpoligheid respecteert conform de regelgeving. In de examenopgaven wordt transparant gedifferentieerd met betrekking tot de evaluatie van doelen uit leerweg 4 en leerweg 5.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor Graad 1 A, Graad 1 Latijn, Graad 1 Moderne wetenschappen, Graad 2 ASO Economie, Graad 2 ASO Latijn, Graad 2 ASO Wetenschappen, Graad 3 ASO Economie-moderne talen, Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	Sabine VERHEYDEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	